

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 370/2016-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Baštová 5/A, Bardejov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 19/2013, za účasti Okresného súdu Košice I, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 19/2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 19/2013 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný [REDAKČNÝ ZNAČENIE] uhradiť trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Svätoslava Vaška, Baštová 5/A, Bardejov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 19/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu na rozvod manželstva sťažovateľa a jeho manželky [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „navrhovateľka“), a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „maloletá“). Napadnuté konanie začalo na základe návrhu navrhovateľky doručeného okresnému súdu 1. februára 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na priebeh napadnutého konania, pričom uvádza:

«... Na Okresný súd Košice I /ďalej len „porušovateľ“/ bol dňa 1. 2. 2013 doručený zo strany navrhovateľky/matky..., návrh na začatie konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností.

... Dňa 2. 10. 2013 sa uskutočnilo súdne pojednávanie, na ktorom boli prítomní navrhovateľka a odporca... spolu so svojimi právnymi zástupcami a kolízna opatrovníčka. Pojednávanie bolo odročené na deň 3. 12. 2013.

... Dňa 16. 10. 2013 bola zo strany sťažovateľa podaná námietka zaujatosti podľa § 15a ods. 1 OSP voči sudkyni, ktorej bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie z dôvodov uvedených v písomnom podaní pri jej uplatnení.

... Dňa 26. 11. 2013 bola zo strany právneho zástupcu sťažovateľa podaná žiadosť o zrušenie a odročenie pojednávania vytýčeného na deň 3. 12. 2013 z dôvodov nerozhodnutia o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom a tiež z dôvodu kolízie v pojednávaniach.

... Na odročujúcom pojednávaní dňa 3. 12. 2013, na ktorom bola prítomná iba kolízna opatrovníčka, bolo vyhlásené uznesenie o odročení pojednávania na deň 7. 1. 2014.

... Pojednávanie odročené na deň 7. 1. 2014 bolo zrušené z dôvodu na strane porušovateľa a odročené na deň 11. 2. 2014.

... Pojednávanie odročené na deň 11. 2. 2014 bolo zrušené z dôvodu na strane porušovateľa a odročené na deň 5. 3. 2014. Aj napriek e-mailovému doručovaniu tohto oznámenia o zrušení pojednávania, e-mail nebol doručený právnemu zástupcovi sťažovateľa ani do ranných hodín druhého dňa (11. 2. 2014), a keďže právny zástupca nemal vedomosť o zrušení pojednávania, spolu s klientom/sťažovateľom boli prítomní v ten deň na pojednávaní.

... Dňa 5. 3. 2014 sa uskutočnilo súdne pojednávanie, na ktorom boli prítomní navrhovateľka a sťažovateľ spolu so svojimi právnymi zástupcami a kolízna opatrovníčka. Pojednávanie bolo odročené na deň 29. 4. 2014.

... Na odročujúcom pojednávaní dňa 29. 4. 2014, na ktorom bol prítomný sťažovateľ, jeho právny zástupca a taktiež kolízna opatrovníčka (navrhovateľka spolu s právnou zástupkyňou prítomné neboli, ospravedlnili sa), bolo vyhlásené uznesenie o odročení pojednávania na neurčito za účelom znaleckého dokazovania.

... Od toho času (29. 4. 2014) porušovateľ vo veci samej nekonal ani nevykonal znalecké dokazovanie. Listom zo dňa 6. 7. 2015 právny zástupca sťažovateľa žiadal sťažovateľa o vytýčenie pojednávania. Aj napriek písomnej žiadosti, porušovateľ nevytýčil pojednávanie ani nevykonal nijaký procesný úkon vo veci samej ani nevykonal znalecké dokazovanie, ktoré vyhlásil uznesením na pojednávaní dňa 29. 4. 2014. Porušovateľ tak neučinil ani do 30. 11. 2015, kedy sťažovateľ podal sťažnosť z dôvodu prieťahov v konaní.

... Pojednávanie porušovateľ vytyčil až dňa 8. 12. 2015 (doručené právnomu zástupcovi 11. 12. 2015), teda až po doručení sťažnosti predsedovi okresného súdu/porušovateľa, na deň 12. 1. 2016.

... Po vytyčení súdneho pojednávania na deň 12. 1. 2016 sa dalo zo stavu súdneho konania a obsahu spisu vopred predpokladať, že aj napriek tomuto vytyčeniu súdneho pojednávania dôjde k ďalším (pokračujúcim) prietahom v konaní, keďže nebolo vykonané znalecké dokazovanie, ktoré nariadil porušovateľ na odročujúcom pojednávaní dňa 29. 4. 2014.

... V konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 21 P/19/2013 doposiaľ nebolo rozhodnuté. Súdne konanie vo veci samej začalo podaním návrhu zo strany matky dňa 1. 2. 2013. Uplynuli tri roky a doposiaľ nebolo rozhodnuté, boli vykonané iba výsluchy matky, sťažovateľa a kolíznej opatrovníčky, pričom je treba poznamenať, že môj klient/sťažovateľ už viac ako tri roky a tri mesiace nevidel svoju dcéru [REDACTED].»

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje aj na konanie o vypratanie bytu, v ktorom okresný súd uznesením sp. zn. 25 C 228/2012 z 11. decembra 2012 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľovi, aby dočasne nevstupoval do špecifikovaného bytu v [REDACTED], a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Na základe tohto predbežného opatrenia „musel núteno vypratať byt dňa 12. 12. 2012“.

Následne sťažovateľ poukazuje na to, že na okresnom súde je vedené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva. Okresný súd uznesením sp. zn. 22 P 193/2012 z 12. decembra 2012 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky (navrhovateľky v napadnutom konaní, pozn.) a sťažovateľovi nariadil, aby sa zdržal styku s maloletou do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

«V čase vydávania predbežných opatrení zo strany porušovateľa a podávania rôznych návrhov zo strany matky na súd, mala [REDAKOVANÉ] štyri roky, dnes má sedem rokov a deväť mesiacov. Poukazujem na to, že v danom prípade otec nevidel a nestretol sa s dcérou už vyše troch rokov (3 roky a 3 mesiace), pričom je potrebné v danej chvíli/čase urobiť tzv. „reštart“ vzťahov medzi dcérou a otcom, t. z. obnoviť vzťahy, ktoré boli medzi otcom a dcérou pretrhnuté/prerušené viac ako 3 roky.

... Sťažovateľ sa cíti byť ukrivdený postupom porušovateľa v konaní pod sp. zn. 21 P/19/2013 spôsobovaním prietáhov, jednak svojimi procesnými rozhodnutiami a nedodržiavaním lehôt.

... Považujem takýto postup porušovateľa vo vzťahu k osobe sťažovateľa a právnej veci za nezákonný v rozpore s článkom 6 (právo na spravodlivé súdne konanie) Dohovoru... Viac ako tri roky, nie vlastnou vinou, môj klient/otec nevidel svoju dcéru. O ten čas bol otec ukrátený pri sledovaní vývinu/vývoja vlastnej dcéry. Ten čas mu už nikto nevráti a spôsobil taký rozvrat vzťahov, že by bolo spravodlivé pre otca, aby orgány verejnej moci svojimi rozhodnutiami a postupmi naplnili obsah ustanovení článku 41 Ústavy Slovenskej republiky, minimálne tým, že budú konať riadne, spravodlivo, včas, bez zbytočných prietáhov a v súlade s doterajšou judikatúrou správne, sústredene a efektívne.

... Porušovateľ priznal, že v období od 29. 4. 2014 do 8. 12. 2015 vo veci nijako nekonal. Teda počas tohto obdobia bol nečinný, nesústredený, neefektívny. Ani skutočnosť, že porušovateľ dňa 8. 12. 2015 vytýčil súdne pojednávanie na deň 16. 1. 2016, neznamená, že týmto úkonom došlo k ukončeniu či pretrhnutiu doby, kedy dochádzalo k zbytočnému prietahu. Práve naopak, porušovateľ mohol a mal vopred predvídať zo stavu súdneho konania a obsahu spisu a vykonať znalecké dokazovanie, ktoré nariadil na odročujúcom pojednávaní dňa 29. 4. 2014. Súdne pojednávanie 16. 1. 2016 neprinieslo nič nové, práve naopak, vyvstala tam potreba (nutnosť) vykonať znalecké dokazovanie spôsobom typickým/charakteristickým pre tento druh konania v súlade s vyhláseným uznesením na odročujúcom pojednávaní dňa 29. 4. 2014.»

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P/19/2013 porušené bolo.

... Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P/19/2013 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

... Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,00 €..., ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť sťažovateľovi.

... Okresný súd Košice I je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 363,79 € na účet právneho zástupcu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje v nadväznosti na skutočnosti uvedené v sťažnosti z dôvodu, že *„len konštatovanie porušenia základného práva... podľa čl. 48 ods. 2 ústavy by bolo nedostatočným zadostučinením“*.

V podaní doručenom ústavnému súdu 22. apríla 2016 sťažovateľ dopĺňa svoju argumentáciu a uvádza:

„Poukazujem na nevysvetliteľnú pohnútku porušovateľa, ktorý vo veci samej dňa 6. 4. 2016 vytýčil súdne pojednávanie na deň 3. 5. 2016 o 11,00 hod.

S poukazom na bod 9. Poukazujem tiež na to, že porušovateľ na odročujúcom pojednávaní dňa 29. 4. 2014 vyhlásil uznesenie o odročení pojednávania na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Znalecké dokazovanie porušovateľ nevykonal a po 627 dňoch (obdobie od 29. 4. 2014 do 16. 1. 2016, kedy porušovateľ nekonal) uskutočnil súdne pojednávanie dňa 16. 1. 2016, ktoré opätovne nič nové neprinieslo, bolo neúčelné, a na ktorom opätovne vyhlásil uznesenie o odročení pojednávania na neurčito za účelom znaleckého dokazovania (bod 16.).

Podľa vedomosti sťažovateľa, nariadené znalecké dokazovanie nebolo vykonané, sťažovateľ nebol prizvaný/predvolaný na vyšetrenie k znalkyni ani neobdržal znalecký posudok vo veci samej. Pritom porušovateľ uznesením zo dňa 28. 1. 2016 poveril súdnu znalkyňu [REDAKOVANÉ] vypracovaním znaleckého posudku, pričom nariadil

účastníkom konania dostaviť sa na predvolanie k znalkyni, podrobiť sa psychologickému vyšetreniu a poskytnúť jej potrebnú súčinnosť za účelom vypracovania znaleckého posudku. Keďže znalkyňa nepredvolala sťažovateľa na nijaké vyšetrenie ani sťažovateľovi nebol doručený znalecký posudok, je dôvodné predpokladať, že znalecké dokazovanie vykonané nebolo.

Aj napriek tomu, že už dvakrát porušovateľ nariadil znalecké dokazovanie ustanoveným znalcom (v dňoch 29. 4. 2014 a 16. 1. 2016), toto ani raz vykonané nebolo. Porušovateľ, ale vytýčil súdne pojednávanie na deň 3. 5. 2016. Dôvody vytýčenia súdneho pojednávania nie sú známe ani nie je známe, čo viedlo porušovateľa k vytýčeniu súdneho pojednávania. Sťažovateľ opätovne poukazuje na nesústreďené, neefektívne, nelogické, nehospodárne konanie porušovateľa, ktorým spôsobuje zbytočné prieťahy vo veci samej.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. II. ÚS 370/2016 z 26. apríla 2016.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. 1 SprV 331/2016 z 31. augusta 2016, v ktorom poukázal na priebeh napadnutého konania a následne uviedol:

„Po skutkovej stránke sa predmetné konanie vzhľadom na množstvo predložených listinných dôkazov a potrebu nariadenia znaleckého dokazovania javí nepochybne zložitejšie. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu z bežnej rozhodovacej činnosti prvostupňových súdov.

K dĺžke konania prispeli aj samotní účastníci konania. Na žiadosť navrhovateľky a tiež aj na žiadosť odporcu boli dve pojednávania odročené bez prejednávania veci.

Postup súdu v období od 29. 4. 2014 do 8. 12. 2015, kedy súd nevykonával žiadne dokazovanie ani iný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej, možno považovať za zbytočný priesťah v konaní. Taktiež dve pojednávania boli odročené bez prejednávania veci z dôvodov na strane zákonnej sudkyne.

Povaha predmetu konania, teda rozvod, úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu si vyžaduje osobitnú starostlivosť o naplnenie účelu konania a preto trvanie napadnutého konania viac ako tri a pol roka je už samo osebe neprimerané. Preto sťažnosť [REDAKOVANÉ] sa javí ako opodstatnená.“

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu v podaní zo 4. októbra 2016 podal stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu, pričom v prvom rade uvádza, že predseda okresného súdu sám vo svojom vyjadrení pripustil, že v napadnutom konaní vznikli zbytočné priesťahy. Následne uvádza:

«... pojednávanie vytýčené na deň 3. 5. 2016 bolo zrušené z dôvodu znaleckého dokazovania, ktoré ešte predtým nariadil porušovateľ. Súčasný stav je taký, že pribratá súdna znalkyňa vyhotovila znalecký posudok, ten bol doručený stranám a čaká sa na vytýčenie súdneho pojednávania. Pojednávanie doposiaľ vytýčené nebolo, avšak vzhľadom na správanie sa navrhovateľky a jej právnej zástupkyne v tomto konaní a v iných konaniach (občianskych na OS KE I pod sp. zn. 22 P/193/2012 a v dvoch právoplatne skončených trestných konaniach, ktoré skončili zastavením trestného stíhania) a s prihliadnutím na závery znaleckého posudku v tomto konaní, je otázne a vysoko nepravdepodobné skoré skončenie veci samej.

... Od podania návrhu navrhovateľky/matky dňa 1. 2. 2013 uplynuli tri roky a osem mesiacov, vo veci samej sa nerozhodlo, pričom stále platí nariadené predbežné opatrenie zo dňa 12. 12. 2012 o zdržaní sa styku sťažovateľa/otca s dcérou. Uplynuli presne tri roky

a osem mesiacov a o rozvode ani o úprave práv a povinností doposiaľ nebolo rozhodnuté. Presne tri roky a 10 mesiacov sťažovateľ/otec nevidel svoju dcéru, ktorá v čase, kedy musel núteno rodinu a byt opustiť, mala štyri roky a v súčasnosti má osem rokov. Sťažovateľ očakáva konečné rozhodnutie, najmä, aby došlo k úprave vzťahov medzi otcom a dcérou, avšak čas rozhodnutia je v nedohľadne. Práve porušovateľ je na rade, aby svojim rozhodnutím „prispel“ k tzv. „reštartu“ vzťahov medzi dcérou a otcom, t. z. k obnoveniu vzťahov, ktoré boli medzi otcom a dcérou pretrhnuté/prerušené 3 roky a 10 mesiacov, pretože čím skôr sa začne tento reštart vzťahov, tým skôr dôjde aj k obnoveniu pretrhnutých vzťahov. Sťažovateľ neprejudikuje rozhodnutie súdu, avšak na základe vykonaného dokazovania vo veci samej a spracovaného znaleckého posudku a jeho záverov a taktiež záverov z vedených trestných konaní na základe oznámení matky a tam vykonaných znaleckých posudkov súdnymi znalcami, sťažovateľ verí, že rozhodnutím súdu sa konečne obnoví vzťah otca a dcéry.»

II.

Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 1. februára 2013 navrhovateľka podala okresnému súdu návrh na rozvod manželstva so sťažovateľom a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletej na čas po rozvode. Svoj návrh odôvodnila aj takými skutočnosťami, na základe ktorých sa domnievala, že zo strany sťažovateľa mohlo dochádzať k sexuálnemu zneužívaniu maloletej. V návrhu tiež uviedla:

„Z uvedených dôvodov som podala dňa 7. 12. 2012 trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu sexuálneho zneužívania podľa ustanovenia § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Vo veci bolo začaté trestné stíhanie, o čom bola upovedomená moja právna zástupkyňa upovedomením Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície... ČVS: ORP-2868/1-OVK-KE-2012 zo dňa 22. 1. 2013.“

Navrhovateľka k návrhu priložila aj uznesenie okresného súdu č. k. 22 P 193/2012-16 z 12. decembra 2012, ktorým bola maloletá dočasne zverená do jej osobnej starostlivosti s tým, že sťažovateľovi okresný súd nariadil dočasne sa zdržať styku s maloletou. V odôvodnení tohto uznesenia okresný súd okrem iného uviedol:

„V danom prípade súd dospel k záveru, že styk otca s maloletým dieťaťom môže mať negatívny dopad na psychiku a harmonický vývoj osobnosti dieťaťa. Súd k tomuto dospel na základe faktov poskytnutých matkou a dôvodných podozrení, že maloleté dieťa by mohlo byť v prípade styku s otcom vystavené opakovanému sexuálnemu zneužívaniu.“

Dňa 21. februára 2013 okresný súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 8. marca 2013 navrhovateľka oznámila okresnému súdu, že zaplatila súdny poplatok.

Dňa 11. apríla 2013 okresný súd doručoval návrh sťažovateľovi na vyjadrenie, vyžiadal si súdny spis sp. zn. 22 P 193/2012, žiadal o prešetrenie pomerov účastníkov konania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach (ďalej len „kolízny opatrovník“), zisťoval výšku príjmu navrhovateľky a sťažovateľa, uznesením ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka a poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach.

V dňoch 26. a 30. apríla 2013 zamestnávateľa navrhovateľky a sťažovateľa doručili doklady o výške ich príjmov. Dňa 14. mája 2013 doručil okresnému súdu správu aj kolízny opatrovník. Dňa 15. mája 2013 bola okresnému súdu vrátená nedoručená zásielka pre sťažovateľa.

Dňa 28. augusta 2013 okresný súd nariadil pojednávanie na 2. október 2013. Na pojednávaní 2. októbra 2013 boli prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia s tým, že okresný súd vypočul navrhovateľku a pojednávanie odročil na 3. december 2013.

Okresný súd žiadal 17. októbra 2013 o pripojenie vyšetrovacieho spisu vo veci trestného konania vedeného voči sťažovateľovi.

Dňa 21. októbra 2013 sťažovateľ doručil okresnému súdu námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi [REDACTED].

Dňa 6. novembra 2013 bol súdny spis doručený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorý následne námietku zaujatosti doručoval právnej zástupkyňi navrhovateľky na vyjadrenie. Právna zástupkyňa doručila 20. novembra 2013 krajskému súdu svoje vyjadrenie.

Krajský súd rozhodol uznesením z 27. novembra 2013 tak, že sudkyňa [REDACTED] [REDACTED] nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci. Dňa 2. decembra 2013 bol súdny spis doručený okresnému súdu.

Dňa 2. decembra 2013 právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu podanej námietky zaujatosti a tiež vzhľadom na kolíziu pojednávaní. Následne okresný súd odročil pojednávanie na 7. január 2014.

Okresný súd 3. decembra 2013 doručoval účastníkom konania uznesenie krajského súdu z 27. novembra 2013, ktorým rozhodol o námietke zaujatosti.

Dňa 7. januára 2014 okresný súd zrušil pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a odročil ho na 4. február 2014. Právny zástupca následne žiadal o určenie iného termínu pojednávania vzhľadom na kolíziu pojednávania s tým, že oznámil aj iné termíny, kedy sa zúčastňuje pojednávania v iných konaniach. Okresný súd následne nariadil pojednávanie na 11. február 2014.

Dňa 10. februára 2014 okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 11. február 2014 z rodinných dôvodov zákonnej sudkyne a odročil ho na 11. marec 2014.

Na pojednávaní 11. marca 2014 boli prítomní účastníci konania, ich právni zástupcovia a kolízny opatrovník. Okresný súd na pojednávaní vypočul navrhovateľku

a sťažovateľa, následne ho odročil na 29. apríl 2014 s tým, že si vyžiada relevantné rozhodnutia z trestného konania.

Okresný súd 12. marca 2014 žiadal zamestnávateľov navrhovateľky a sťažovateľa o oznámenie aktuálnej výšky príjmu. Dňa 20. marca 2014 a 7. apríla 2014 zamestnávatelia doručili okresnému súdu podania o výške príjmu.

Dňa 29. apríla 2014 právna zástupkyňa navrhovateľky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní vzhľadom na ochorenie maloletej, ktorú navrhovateľka sprevádzala na ošetrovanie. Na pojednávaní boli prítomní sťažovateľ, jeho právny zástupca a kolízny opatrovník. Okresný súd následne pojednávanie odročil na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 6. mája 2014 právna zástupkyňa navrhovateľky doručila okresnému súdu potvrdenie, podľa ktorého navrhovateľka sprevádzala maloletú na celodennom lekárskom ošetrovaní.

Dňa 7. mája 2014 okresný súd vyzval materskú školu, ktorú navštevuje maloletá, a zamestnávateľa navrhovateľky, aby mu oznámili prítomnosť maloletej, resp. navrhovateľky v dňoch 24. apríla až 29. apríla 2014.

Okresný súd uznesením zo 7. mája 2014 uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 100 € na základe § 147a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Dňa 21. mája 2014 zamestnávateľ navrhovateľky doručil okresnému súdu podanie o jej prítomnosti v zamestnaní v rozhodnom čase.

Dňa 29. mája 2014 podala navrhovateľka odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 7. mája 2014. Okresný súd odvolanie doručoval 12. júna 2014 sťažovateľovi a kolíznemu opatrovníkovi. Sťažovateľ doručil svoje vyjadrenie k odvolaniu 9. júla 2014.

Dňa 10. júla 2014 okresný súd predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Dňa 15. júla 2014 bol súdny spis doručený krajskému súdu. Krajský súd rozhodol uznesením z 27. novembra 2014 tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a navrhovateľku zaviazal nahradiť sťažovateľovi sumu 15 €.

Dňa 4. decembra 2014 bol súdny spis doručený okresnému súdu. Okresný súd následne doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania.

Dňa 20. februára 2015 navrhovateľka doručila okresnému súdu podanie, v ktorom poukazuje na vypracované znalecké posudky v trestnom konaní, z ktorých malo vyplývať aj odporúčanie, aby maloletá nebola opakovane vystavovaná výsluchom. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhla, aby v predmetnom konaní nebolo opakovane nariaďované znalecké dokazovanie, ale aby si okresný súd vyžiadal vyšetrovací spis. K podaniu priložila navrhovateľka aj upovedomenie o začatí trestného stíhania vo veci sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona a tiež uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach z 1. decembra 2014, ktorým pribral do konania Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 8. decembra 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 12. január 2016.

Na pojednávaní 12. januára 2016 boli prítomní účastníci konania, ich právni zástupcovia a kolízny opatrovník. Okresný súd zisťoval výsledok trestného stíhania, výsledky znaleckého dokazovania v tomto konaní, vypočul účastníkov konania a kolízneho opatrovníka a pojednávanie odročil na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania.

Okresný súd rozhodol uznesením z 28. januára 2016 tak, že nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie [REDAKOVANÉ] a uložil jej, aby vypracovala znalecký posudok v lehote 50 dní od doručenia súdneho spisu.

Dňa 18. februára 2016 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie a navrhol vypustiť otázku pre znalkyňu týkajúcu sa možného sexuálneho zneužívania s prihliadnutím na odporúčania znalcov vyslovené v trestnom konaní.

Dňa 19. februára 2016 navrhovateľka doručila okresnému súdu námietky proti ustanovenej znalkyni, ktoré následne odôvodnila v podaní doručenom 29. februára 2016. Navrhovateľka žiadala, aby znalecký posudok vyhotovil znalecký ústav, ktorý by posúdil závery dosiaľ vypracovaných znaleckých posudkov.

Dňa 4. apríla 2016 okresný súd nariadil pojednávanie na 3. máj 2016.

Uznesením zo 14. apríla 2016 okresný súd rozhodol, že znalkyňa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nie je vylúčená zo znaleckých úkonov v predmetnom konaní. Okresný súd následne zrušil pojednávanie nariadené na 3. máj 2016.

Dňa 2. mája 2016 okresný súd zaslal súdny spis znalkyni na účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 23. mája 2016 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie, v ktorom žiadal, aby okresný súd rozhodol o jeho predošlom návrhu na vypustenie otázky pre znalkyňu týkajúcu sa sexuálneho zneužívania. V prípise z 30. mája 2016 okresný súd reagoval na podanie sťažovateľa s tým, že jeho podanie vyhodnotil ako vyjadrenie k nariadeniu znaleckého dokazovania.

Dňa 4. júla 2016 znalkyňa požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 22. júla 2016.

Uznesením z 29. júla 2016 okresný súd predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 22. augusta 2016. Predmetné uznesenie okresný súd nedoručoval účastníkom z dôvodu, že znalkyňa predložila 3. augusta 2016 vypracovaný znalecký posudok. Uznesením z 18. augusta 2016 okresný súd priznal súdnej znalkyni odmenu.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 19/2013.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keďže tieto boli v prevažnej miere vykonané do 30. júna 2016. Úkony vykonané po 1. júli 2016 ústavný súd hodnotil aj podľa ustanovení zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“), vychádzajúc z toho, že podľa § 395 ods. 1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej

sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP (do 1. júla 2016), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP (do 1. júla 2016), podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP (do 1. júla 2016) povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP (do 1. júla 2016), podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Z § 395 ods. 1 CMP vyplýva, že od 1. júla 2016 je okresný súd v relevantnom rozsahu povinný postupovať v napadnutom konaní podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku. Jednotlivé ustanovenia Civilného mimosporového poriadku smerujú aj k tomu, aby pri konaniach podľa tohto zákona nedochádzalo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 5 ods. 2 CMP súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednanja a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Podľa § 30 CMP po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

Podľa § 179 ods. 1 CSP pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona.

Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

Podľa § 183 ods. 2 CSP od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu.

Podľa § 183 ods. 3 CSP strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať.

Podľa § 183 ods. 4 CSP ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že predmetom konania je rozhodovanie o rozvode manželstva navrhovateľky a sťažovateľa a konanie o úprave pomerov manželov k maloletej na čas po rozvode (§ 100 CMP). Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. Ako faktický prvok zložitosti veci ústavný súd vyhodnotil skutočnosť, že súčasne s napadnutým konaním okresného súdu prebiehalo trestné konanie, v rámci ktorého bol sťažovateľ trestne stíhaný

pre podozrenie zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona voči maloletej. Výsledok trestného konania mal nepochybne vplyv na rozhodnutie okresného súdu v prerokúvanej veci. Zisťovanie toho, či bol špecifikovaný zločin spáchaný, záviselo aj od znaleckého dokazovania, ktoré bolo vykonávané v trestnom konaní opakovane. Znalecké dokazovanie bolo vykonávané odborným vyšetrením maloletej, pričom samotní znalci odporúčali nevystavovať opakovane maloletú vyšetreniu (rozhovorom) zameraným na skutkové okolnosti, ktoré mali predstavovať naplnenie vymedzenej skutkovej podstaty. Podľa názoru ústavného súdu uvedená skutočnosť prispela výrazne k celkovému trvaniu napadnutého konania.

V rámci tohto kritéria ústavný súd považoval osobitne za potrebné prihliadnúť aj na to, že napadnuté konanie sa týka aj úpravy pomerov rodičov – navrhovateľky a sťažovateľa k ich maloletej dcére.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína právne závery Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré uviedol vo svojej judikatúre. Európsky súd pre ľudské práva „berie do úvahy významnosť veci z pohľadu sťažovateľa a vytvoril tri druhy rýchlosti, a to primeranú, osobitnú a výnimočnú. Výnimočnú rýchlosť vyžaduje súd pri rozhodovaní vecí týkajúcich sa rodičovských práv...“ [Svák, J. a kolektív. Advokát pred európskymi súdmi (praktický sprievodca). Žilina: Poradca podnikateľa spol. s r. o., 2004, s. 43].

Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Fiala proti Českej republike z 18. 7. 2006 uviedol, že prípady týkajúce sa starostlivosti o deti je teda nevyhnutné prejednávať so všetkou rýchlosťou (bod 76; porovnaj tiež rozsudky vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004). Rovnako tak uviedol, že veci „týkajúce sa starostlivosti o deti je nevyhnuté prejednávať rýchlo. Prietahy v niektorej fáze konania možno tolerovať len za podmienky, že celková doba konania nebude neprimeraná.“ (rozsudok vo veci Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, porovnaj tiež rozsudok vo veci Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72). V rozsudku vo veci Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007 uviedol: „V tomto ohľade Súd pripomína, že žalovanému štátu náleží zaistiť si prostriedky umožňujúce riešiť prípady týkajúce sa

maloletých detí s najvyššou rýchlosťou, napriek prípadným rozporom medzi rodičmi týchto detí.“ (bod 74 rozsudku)

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa neprispelo k doterajšej dĺžke napadnutého konania, sťažovateľ poskytol okresnému súdu primeranú súčinnosť a v zásade adekvátne reagoval na výzvy okresného súdu.

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na to, že v čase rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa napadnuté konanie trvalo tri roky a deväť mesiacov. V tomto období okresný súd v zásade postupoval bez zbytočných prietahov, zisťoval relevantné skutkové okolnosti a vykonával pojednávania. V dvoch prípadoch boli pojednávania odročené z dôvodov na strane účastníkov konania (3. decembra 2013 – kolízia pojednávania právneho zástupcu sťažovateľa, 29. apríla 2014 – neúčast' navrhovateľky z dôvodu ochorenia maloletej) a v dvoch prípadoch z dôvodov na strane zákonnej sudkyne (7. januára 2014 – práceneschopnosť zákonnej sudkyne, 11. februára 2014 – rodinné dôvody zákonnej sudkyne). V relevantnom období sa vyskytlo jedno obdobie nečinnosti v rozsahu jeden rok – v čase od 4. decembra 2014, keď bol súdny spis doručený okresnému súdu krajským súdom, do 8. decembra 2015, keď okresný súd nariadil pojednávanie na 12. január 2016. V tomto období okresný súd nevykonal žiaden procesný úkon, ktorý by smeroval k prerokovaniu a rozhodnutiu veci. Túto nečinnosť okresného súdu možno čiastočne akceptovať, keďže mohla súvisieť s otázkou znaleckého dokazovania. Okresný súd bezprostredne pred týmto obdobím nečinnosti vykonal pojednávanie 29. apríla 2014 a následne pojednávanie odročil na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania. Následne navrhovateľka doručila 20. februára 2015 okresnému súdu podanie, v ktorom poukázala na vyjadrenia znalcov v trestnom konaní, ktorí neodporúčali vystavovať maloletú ďalším výsluchom. Okresný súd na pojednávani 12. januára 2016 zisťoval výsledky trestného konania a tiež výsledky znaleckého dokazovania v tomto konaní. Znalecké dokazovanie nariadil 28. januára 2016, pričom súdny spis zaslal znalkyni 2. mája 2016. V tomto časovom úseku sa okresný súd musel vysporiadať s námietkami navrhovateľky

a sťažovateľa, ktoré smerovali voči osobe znalkyne, ako aj otázkam položeným znalkyni. Napriek zjavnej snahe okresného súdu postupovať v napadnutom konaní plynulo a jeho snahe prihliadnúť na záujmy maloletej je potrebné hodnotiť postup okresného súdu v napadnutom konaní ako neefektívny.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom – neefektívnym postupom a nečinnosťou, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci – predovšetkým na predmet konania a na v tomto náleze vymedzený prvok faktickej zložitosti veci a tiež na dĺžku napadnutého konania, ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu 1 000 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ tiež žiadal úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania v sume 545,68 € za tri úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa úhradu trov konania v sume 363,79 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa

§ 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2016 v sume 143 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,58 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 303,16 €. Keďže advokát je podľa priloženého osvedčenia platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd nepriznal odmenu za úkon právnej služby – podanie zo 4. októbra 2016, keďže toto podanie neobsahuje takú argumentáciu, ktorá by nebola uvedená už v sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd tento úkon nepovažoval za odôvodnený a účelne vynaložený v súvislosti s uplatňovaním práv sťažovateľa (§ 251 CSP).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2016